

Historie: Foreninger, arkiver og institutter

Hvis man interesserer sig for historien i det dansk-tyske grænseland, kan man deltage i arrangementer og være med i foreninger nord og syd for grænsen. Der findes desuden et stort antal publikationer, fordi foreninger tematiserer grænselandets særlige historie.

I Nordslesvig er »Historisk Samfund for Sønderjylland« den største og ældste historiske forening. Foreningen arrangerer foredrag, ekskursioner og udgiver tidsskriftet »Sønderjysk Månedsskrift«.

I Aabenraa benytter danske og tyske historieinteresserede afdelingen af Landsarkivet for Sønderjylland.

Informationer om de mange lokalhistoriske arkiver i Nordslesvig formidler »Institut for Sønderjysk Lokalhistorie«, som holder til i den samme bygning som Landsarkivet for Sønderjyllands afdeling i Aabenraa.

I arkivet og studieafdelingen hos det tyske mindretal i Aabenraa opbevares dokumenter og informationer om det tyske mindretal. »Die Heimatkundliche Arbeitsgemeinschaft für Nordschleswig« arrangerer konferencer og ekskursioner. Desuden udgives historiske informationer.

Adresserne på de forskellige arkiver og flere informationer om historie og institutioner kan fås på internetsiden www.grenzlandportal.eu.

” Jeg tror ikke på, at der i dag findes en fælles dansk-tysk identitet, som det engang imellem hævdes i festtaler.

Det er noget sludder og et kunstprodukt.

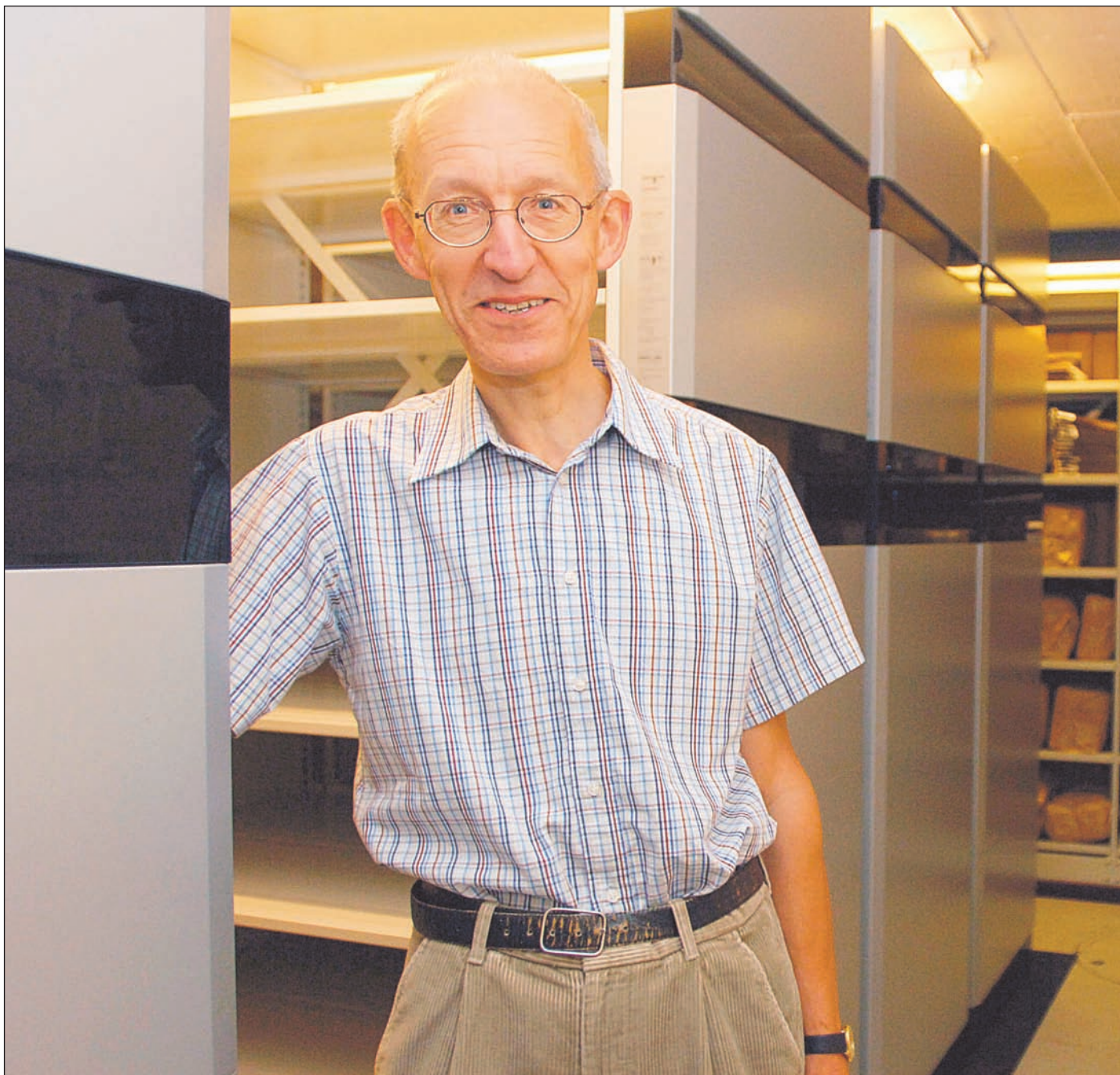
I første omgang skal vi bare lære hinanden bedre at kende.

Jeg synes, det er spændende, hvis danskere og tyskere, mindretal og flertalsbefolkning, med baggrund i en fælles og en forskellig historie, udvikler deres helt egne elementer. Mangfoldigheden og den merværdi, der udspringer herfra, gør den dansk-tyske grænseregion spændende.

Lars Henningsen

Statslige arkiver i Sydslesvig

- Det vigtigste tilløbssted for historisk forskning og henvendelser fra hobbyhistorikere syd for den dansk-tyske grænse er landsarkivet Slesvig-Holsten i Prinzenpalais i Slesvig. Informationer kan fås på websiden www.Landesarchiv.schleswig-holstein.de
- Mange byer, deriblandt Flensburg, har betydningsfulde lokale arkiver.
- I Slesvig-Holsten bliver lokalhistorie præsenteret i mange hjemstavns- og landsbymuseer.
- På Vestkysten har Nordfriisk Institut mange informationer om historien (www.nordfriiskinstitut.de).
- Studieafdelingen og arkivet for det danske mindretal er tilknyttet Dansk Centralbibliotek i Flensburg. Informationer kan fås på www.dcbib.dk.

Lars Henningsen er leder af studieafdelingen på Dansk Centralbibliotek i Flensburg.

(Foto: Martina Metzger)

Det gælder om at overvinde modsætningernes historie

Identitet. Den danske historiker Lars Henningsen, som arbejder i Flensburg, konkluderer ud fra sin historiske forskning, at den dansk-tyske grænseregion er en historisk region, men at der ikke kan være tale om en fælles identitet. Den nationale mangfoldighed er netop det interessante i regionen.

FLENSBORG. - Det arbejde, som danske og tyske historikere udfører i grænselandet, har bidraget til forbedring i samlivet, siger lederen af arkivet og studieafdelingen ved Dansk Centralbibliotek i Flensburg, Lars Henningsen. Han har igennem mere end 30 år med videnskabeligt arbejde omkring den dansk-tyske grænse oplevet skiftet fra »modsætningernes historie« og hen til et tæt partnerskab med de tyske arkiver og institutioner, der har med historisk forskning at gøre.

Henningsen stammer fra Haderslev, har læst på Aarhus Universitet. Her skrev han sit magisterarbejde om fattigvæsenet i hertugdømmet Slesvig i det 18. århundrede. Han fortæller, at

han ved et sit studieophold i Slesvig by i 1970'erne blev meget godt modtaget fra fagfolkene på det slesvig-holstenske landsarkiv. Som noget særligt husker han sin gang på Gottorp Slot, hvor arkivet lå på det tidspunkt, og hvor mange af dokumenterne, han arbejdede med, faktisk også blev fremstillet i sin tid.

Grænselandet en særlig rigdom

- Det dansk-tyske grænseland er en historisk region, understreger Henningsen, men henviser samtidig til, at denne enhed blev opløst i det 19. århundrede, da den danske øvrighed i 1850 prøvede på at lade kernen af den nationale identitets betydning - flytningen af den dansk-tyske sproggrænse - gå tilbage.

- I mange områder i Sydslesvig blev der i det daglige liv talt dansk. Men forvaltningsproget og kirkesproget var tysk, siger han og henviser til intensiveringen af skoleundervisningen omkring 1800, som forcerede, at man gik bort fra det danske sprog i de områder, hvor skolens sprog var tysk. Det spillede også en stor rolle, hvor anset det pågældende sprog var, da modsætningerne blev formet.

Henningsen, som faktisk først fik et tættere forhold til det danske mindretal i

kraft af sit arbejde som historiker, bemærker på trods af, at danskerne og tyskerne er kommet tættere på hinanden, at forskellene mellem dansk og tysk i mange henseender også fortsat vil bestå. Dette ses netop i, at der eksisterer mindretal på begge sider af grænsen. Han har erfaret, at mange i det danske mindretal føler, at det tyske flertal har fortrængt meget af dets historie.

Tyskerne har forandret sig meget

- Tyskerne har forandret sig meget i de seneste år, siger Henningsen.

- Især hos den unge generation af historikere er der stor vilje til også at blotlægge den »ubehagelige historie«. Initiativer som »Stolpersteine« på fortovene foran husene i for eksempel Flensburg, der minder om jøder, som blev forfulgt og slået ihjel i nazitiden, finder han imponerende.

Vellykkede bidrag til mere information

Ved siden af arbejdet på det flensborgske universitets »Institut für Schleswig-Holsteinische Zeit- und Regionalgeschichte«, som har bragt lys over historiske emner, som har været fejlet under bordet i lang tid, værdsætter Hen-

ningsen også det historiske arbejde, som bliver udført i skoleprojekter. De er vellykkede bidrag til oplysning om forfølgelse og deportation.

Lars Henningsen er ikke bange for, at interessen for historie er dalende i det dansk-tyske grænseland. Således er der fortsat stor efterspørgsel på kulturhistoriske foredrag og ekskursioner hos forskellige arrangører.

- Historie er mest tiltalende på det sted, hvor den er sket, lyder hans erfaring.

- Interessen for lokalhistorien er særlig stor på begge sider af grænsen, understreger Henningsen. Men han siger også, at han ikke tror på, at der i dag findes en fælles dansk-tysk identitet, som det engang imellem hævdes i festtaler.

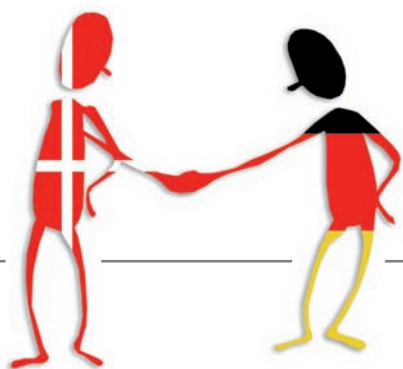
- Det er noget sludder og et kunstprodukt.

- I første omgang skal vi lære hinanden bedre at kende, er hans historiske råd.

Op han synes, det er spændende, hvis danskere og tyskere, mindretal og flertalsbefolkning, med baggrund i en fælles og en forskellig historie, udvikler deres helt egne elementer. Mangfoldigheden og den merværdi, der udspringer herfra, gør den dansk-tyske grænseregion spændende. En »sammenkogt ret« er ikke det, man bør stræbe efter.

- Der findes en lille forskel, siger Lars Henningsen.

Volker Heesch,
Der Nordschleswiger

»Unter Nachbarn - blandt naboer« er et fælles projekt i:

FLENSBORG
AVIS

sh:z
Der Nordschleswiger

Projektet støttes af:

Danfoss

Nord-Ostsee
Sparkasse